HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

את"ל נזירות מועטת כיון דעשרה יומין הוא דיתרין לא סליק ליה הלין עשרה ודאי נזיר מאה יום כיון דאית ליה תמנין יומין לבסוף סלקין ליה או לא ואת"ל חיילי אמר הריני נזיר לאחר כ' יום ומעכשיו נזיר עולם מהו מי חיילא עליה [א]או לא את"ל הכא כיון דאפשר לאיתשולי חיילא אמר הריני נזיר שמשון לאחר עשרים יום ומעכשיו נזיר סתם מהו הכא לא אפשר לאיתשולי מי חיילא [ב]או לא אמר כמשה בשבעה באדר מאי פשוט מינייהו קדמייתא (א)הריני נזיר לאחר עשרים יום ומעכשיו מאה יום [ג]מונה עשרים ואח"כ מונה שלשים ואח"כ מונה שמונים כדי להשלים נזירות ראשונה נטמא בימי בנו רבי יוחנן אמר [ד]סותר ריש לקיש אמר אינו סותר רבי יוחנן אמר סותר [ה]חדא נזירות אריכתא היא ריש לקיש אמר אינו סותר נזירות דידיה לחוד ודבריה לחוד

נטמא

את"ל נזירות מועטת כיון. דאילו מתחיל מעכשיו למנות לא מייתרי ליה מהאיך נזירות אלא עשרה ימים ולא הוי בהן כדי גידול שיער דאין תגלחת פחות משלשים: **לא סלקין ליה הלין עשרה.** למנין נזירות דהא לית בהו גידול שיער הילכך לא חיילי ליה מעכשיו אלא לאחר עשרים יתחיל למנות שתי נזירות ויהא מגלח בינתים. ואי אמרת תפשוט ממתני' דקתני מניח את שלו ומונה את של בנו ואח"כ משלים את שלו ואע"ג דלא מייתרי משלו אלא עשרה ואפי' הכי חיילי הא לא א]דמי דאילו התם כיון דאמר הריני נזיר סתם לכשיהא לי בן לא נחית למניינא דלא קאמר אימת ב) (אי לאחר עשרין וחמשה) (א) הילכך האי דהדר ואמר הריני נזיר דינא הוא דליחול עליה לאלתר דדילמא לא יהא לו בן עד לאחר שלשים דלא מייתרי כלל ואישתכח דמלאלתר הוה ליה למימני נזירות שלו א"נ זמנין דלא יספיק למימני את שלו קודם שנולד לו בן כיון דאי אפשר ליה בגילוח כדפרישית לעיל גבי מתני' כנזירות אחת דמי אלא הכא דקא נחית ליה למניינא דאמר לאחר עשרים איכא לך למיבעי בהכי בעיין כיון דעשרים יומין כו': **ואת"ל.** היכא דאמר (ב) מעכשיו ב]מאה כיון דאפשר למימני מעכשיו עשרים ולאחר דמונה ליה שלשים אפשר למיהדר ולמימני תמנין משום דאיכא גידול שיער לבסוף חיילי להו מהשתא אכתי תיבעי לך הא אמר הריני נזיר לאחר עשרים ומעכשיו נזיר עולם מהו ג] כיון דלנזירות עולם לית ליה הפסק דהיכא דאמר מעכשיו מאה יום הוא דאיכא למימר דמונה עשרים ואח"כ מונה שלשים ואח"כ מונה שמונים דודאי חיילא עליה לאלתר מכי אמר מאה יום משום דכיון דאית להו הפסק לסוף מאה הילכך הכא נמי אפשר למפסקינהו מתוכן אבל הכא דאמר מעכשיו נזיר עולם דנזיר עולם אין לו הפסק והאי דמגלח משלשים לשלשים היינו טעמא משום כובד ולא משום דליהוי הפסק וכיון דאין לו הפסק לא פסקינן להו מתוכן וכיון דלא אפשר בלא הפסקה לא תיחול עליה נזירות כלל עד לאחר עשרים דלימני שלשים של נזירותו ברישא: **ואת"ל.** לענין כולהו שאילתא לענין נזירות מועטת ד]לנזירות מאה או לנזירות עולם (ג): **כיון דאפשר ליה לאיתשולי.** אההוא נזירות שקבל עליו לאחר עשרים ליחלו להו כולהו מהשתא אכתי תבעי לך אמר הריני נזיר שמשון לאחר עשרים יום ומעכשיו נזיר סתם מהו: **הכא.** בנזיר שמשון דלא אפשר לאיתשולי עליה משום דשמשון לא הוה נדור אמרינן כיון דלא אפשר לאיתשולי עליה אנזיר שמשון לא חיילא ההוא נזירות סתם (ד) ה]דהואיל דסוף עשרים לא שלמי או דילמא חיילא: **אמר הריני כמשה בשבעה באדר.** דמשמע כמשה שנפטר בשבעה באדר א] ושוב לא שתה יין מי הוי לשון נזירות או לא: **נטמא בימי בנו.** האי דאמר הריני נזיר כשיהא לי בן ונזיר סתם התחיל מונה את שלו ועד שלא השלים את שלו נולד לו בן מניח את שלו ומונה את של בנו ואם נטמא בתוך ימים הללו ו]שמנה לבנו: **ר' יוחנן אמר סותר.** אף אותן ימים שמנה כבר על שלו ב] דכיון ז]דאפילו מנה את שלו אינו מגלח בינתים כנזירות אריכתא דמי וסותר את הכל: **וריש לקיש אמר אינו סותר.** את שלו דנזירות דידיה לחוד ודבנו לחוד:

נטמא

ליה. כלומר תחילה שאל בנזירות מועטת ושוב שאל בנזירות מרובה באם תמצא לומר דאפילו את"ל דנזירות מועטת לא חיילא כיון דעשרה יומין לבד הוא1 לא סלקי הנך עשרה שישלים אחר עשרים2 לאיצטרופי לעשרים שספר מתחילה משום דהנך עשרה לא חזו לנזירות לחודייהו ולהכי לא ניחא ליה להפסיק נזירותו אלא אלו עשרים יום רוצה שיהיו פנויים ויהיה מותר ביין ובתגלחת וליטמאות למתים אכתי מיבעי ליה לנזירות מרובה דמאה יום כיון דאי חיילא השתא כ' יום אכתי פשו להו פ' יום אחר נזירות דל' יום דחזו לנזירות לחודייהו ומצטרפי שפיר להני עשרים יום להשלמת ק' יום וימנה [כ'] יום ושוב מונה ל' יום ומגלח ויביא קרבן ושוב מונה פ' יום להשלים המאה יום ויגלח שנית ויביא קרבן ולא קפיד אהפסקת נזירות או דילמא אפ"ה לא חיילי כיון דלא שלמי מאה יום בהנך [כ'] יום ואין רצונו להפסיק נזירותו ומסתמא בשעת קבלה היה בדעתו [בכ']3 יום קמאי יהיה מותר ביין ובתגלחת ובטומאה ואחרי כן יעשה שלשים יום ויגלח ויביא קרבן ושוב יעשה מאה יום רצופין ויגלח ויביא קרבן: הגה"ה ונ"ע אי מצי למיבעי היכא דאמר הריני נזיר מאה יום ונזיר לאחר עשרים יום דהשתא הקדים המאה יום [אי אמרת] חיילי מהשתא אי לא [וספק] דה"ה דמצי למיבעי הכי וחדא מנייהו נקט. הגה"ה:

אמר הריני נזיר לאחר עשרים יום ומעכשיו נזיר לעולם. דדינו אם הכביד שערו דמיקל ומביא שלש בהמות:

מי חיילא. נזירות עליה מהשתא או לא את"ל דבין נזירות מועטת ובין נזירות מרובה מהשתא חיילא משום דכי מטו עשרים ויחול נזירות לא הוי הפסק כולי האי שהרי דמי הוא לנזירות דמאה אבל הכא אי חיילא מהשתא נזיר עולם נזירות דלאחר עשרים אינו כיוצא בו כלל והוי הפסק הילכך לא הוי נזיר עולם כלל עד שישלים נזירותיו והנך עשרים קמאי יהיה מותר ביין ובתגלחת ובטומאה או דילמא דמ"מ יחול מהשתא נזיר לעולם וכי אתו עשרים ימנה נזירות שלשים יום ומגלח למ"ד נזיר עולם מיקל אחר שלשים יום או אחר ג)[ס"א] למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה (לעיל דף ה.) ג] דחזיא4 לנזירות עולם שהתחיל ולא חשיב הפסקת נזירותו כיון שבידו לשאול על נזירות של שלשים יום והיה עושה נזירות עולם לפניו בלי הפסק הילכך ד] אסר אפילו לא שאל על נזירות [דל' יום] יחול עליו נזיר עולם מהשתא וה"ה דמצי ה] למיבעי אי אמר הריני נזיר5 לאחר כ' נזיר עולם6 ומעכשיו נזיר סתם: **ואת"ל** הכא ודאי כיון דאפשר לאתשולי אנזירות שיחול לאחר עשרים יום הכא7 ו] חיילא נזיר עולם ומהשתא8 יכול לשאול אנזירות דבתר עשרים ולא תהיה הפסק כלל בתוך נזירות דנזיר עולם:

אמר הריני נזיר כשמשון לאחר עשרים יום ומעכשיו נזיר סתם. הכא ודאי לא אפשר לאתשולי אנזירות שמשון שיחול עליו אחר [עשרים] הילכך לא יחול עליו סתם נזירות בהנך עשרים כלל הואיל ולא מצי להשלים בהנך עשרים סתם נזירות דהויין שלשים יום ויהיה מותר ביין ולטמאות למתים בהנך עשרים ואח"כ יתחיל נזירות שמשון ז] [וידחה] סתם נזירות כיון דלא אפשר להשלימו קפיד אהפסקת נזירותו או דלמא סוף סוף חייל עליה סתם נזירות בתוך עשרים יום ונהי דלא מצי לגלח לסוף עשרה דלאחר עשרים דהא חל נזירות שמשון מ"מ כל דין נזירות שיכול לנהוג ינהוג כגון איסור יין וטומאת מתים ח] ואחר עשרים יפסיק נזירות זה ויתחיל נזירות שמשון דלא קפיד ט] אפי' אהפסקת נזירותו אבל לא מצי למיבעי היכא דאמר הריני י] סתם לאחר [כ'] ומעכשיו נזיר שמשון דודאי חייל עליה לאלתר נזיר שמשון דכיון דמצי לאתשולי אסתם נזירות לאחר עשרים ישאל עליו ולא יהיה הפסק בנזירות שמשון והך בעיא לא מצי בעי בנזיר עולם כגון דאמר הריני נזיר עולם לאחר [עשרים] ומעכשיו נזיר [סתם] דודאי חייל עליה נזיר סתם מהשתא כיון דאפשר איתשיל אנזיר עולם הבא לחול עליו אחר עשרים שישאל עליו וישלים סתם נזירות דדוקא אנזיר שמשון מיבעיא דלא אפשר לאיתשולי עליה וה"נ משמע בפ"ג דמכות (דף כב.) אמתני' דיש חורש תלם אחד דנזיר שמשון לא אפשר לאתשולי נזיר עולם אפשר אתשולי: **אמר** כמשה בז' באדר מהו. דביום הוולדו דהיינו בז' באדר שמחו שמחה גדולה וביום מותו בז' באדר מסתמא רבים נדרו בנדר9 ורבו נזירים בישראל מחמת צער והוא אמר בסתם אהא היינו כמו שהיה דורו של משה בז' באדר ביום מותו ונזירות קבל עליה או כיום10 הוולדו קאמר ושמחה קבל עליה וק"ק למ"ד (זבחים דף קיז.) נדרים ונדבות11 לא קריבין בבמה א"כ אותם שנדרו בנזיר בפטירת משה רבינו הא היו נזירים כל ימיהם ולא יכלו להקריב קרבנות דקרבן נזיר נידר ונידב12 הוא ולא היה היתר גם בשילה13 וכן קשה מן נזירות דאבשלום ד): **פשוט** מיהא קמייתא הריני נזיר וכו'. נטמא בימי בנו. אמתני' קאי דתנן מניח את שלו ומונה של בנו לריש לקיש נפקא מינה לענין דאם נטמא בימי בנו אינו סותר את שלו ולר' יוחנן נמי דסותר היינו דוקא כשפוסק מניינו כ] והניח את שלו ומונה את של בנו ועומד באמצע מניינו אז דסותר14 את של בנו סותר נמי את של מניינו לפי שלא השלים מניינו ואילו היה מונה שני מניינים אחד לו מסוים לעצמו ושוב היה מונה לבנו לעצמו ונטמא בימי בנו לא היה סותר מנין של עצמו ל] לגמרי עד שלא התחיל מנין של בנו וריש לקיש אמר אינו סותר אלא נזירות של בנו אבל מה שמנה משלו תחילה אינו סותר אבל ברישא דמתני' דקתני הריני נזיר ונזיר כשיהיה לי בן דמונה את שלו ואח"כ את של בנו דאם נטמא בימי בנו ד"ה אינו סותר אלא של בנו דכבר נסתלק לגלח את שלו: **חדא** נזירות אריכתא היא. שהרי אינו מגלח [אלא] לאחר שישלים שלו ושל בנו ובאמצע נזירותו הוא עומד אבל ודאי נטמא בימי השלמה שלו אינו סותר אלא אותו שלו ולא של בנו: ב"ש הג"ה:

נטמא

מסורת הש"ס

א) [תוספתא פ"ב], ב) ס"א אינו, ג) ר"ת שנה א', ד) [וע' היטב תוס' זבחים קיז. סד"ה ר' שמעון ותוס' תמורה יד: ד"ה סמי מכאן],

נוסחת הריב"ן

א] דמיין: ב] מונה: ג] נזיר עולם מהו מי אמרינן כיון דלנזירות עולם לית ליה הפסק לא תיחול עליה נזירות מעכשיו כלל עד לאחר כ' דלמני ל' של נזירותו ברישא דאי אמרת דתיחול עליה מעכשיו כי מטו להו לא אפשר ליה בלא הפסקה משום דקאמר ברישא הריני נזיר לאחר כ' ובהפסקה לא אפשר ליה משום דלא מייתרו ליה מהאיך תגלחת כדי גידול שער הלכך לא חיילי להו מעכשיו או דלמא לא: ואת"ל כו' והשאר ליתא: ד] או לנזירות: ה] הואיל דבסוף: ו] שמונה: ז] דכיון דאילו מנה את של בנו אינו מגלח:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא סלקין וכו' אימת אי לאחר עשרין וחמשה ואי לאחר שלשים הילכך האי דהדר ואמר וכו' בן וכיון דאי אפשר וכו' כנזירות אחת דמי אבל הכא דקא נחית וכו' כיון דעשרה יומין כו': (ב) ד"ה ואת"ל היכא דאמר ומעכשיו וכו' לית ליה הפסק ליכא למימר דמונה כ' ואח"כ ל' דהיכא דאמר ומעכשיו: (ג) ד"ה ואת"ל לענין הד"א עם ד"ה כיון וכו' ליחלו להו לכולהו: (ד) ד"ה הכא בנזיר וכו' נזירות סתם הואיל דלסוף עשרים:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אמר כמשה וכו' ולא היה היתר וכו'. ע' מה שתמה בזה בס' בתי כהונה ח"ב בסוף הספר בדרשותיו דף כב ע"ג:

הגהות התוספות

1. נ"ל הוא דיתרין. 2. נ"ל אחר נזירות דלאחר עשרים. 3. נ"ל דבכ'. 4. נ"ל דחוזר. 5. נ"ל נזיר עולם. 6. תיבות נזיר עולם נמחק. 7. נ"ל להכי. 8. נ"ל מהשתא ויכול כו'. 9. נלנ"ל בנזיר. 10. בס"א ביום. 11. תיבות נדרים ונדבות נמחק וצ"ל מנחות ונזירות. 12. נ"ל לאו נידר ונידב הוא. 13. נ"ל כי אם בשילה, ותיבת גם היא ט"ס. 14. נ"ל כיון דסותר.

פי' הרא"ש

דוקא ההפסקה גורמת: ה"ג אמר הריני נזיר לאחר [כ'] יום ומעכשיו נזיר עולם מי חיילא עליה או לא. את"ל הריני נזיר לאחר [כ'] יום ומעכשיו ק' יום חיילי שאני התם דאע"ג דחיילי ק' יום מעכשיו אפשר לו לקיים כל משפט נזיר' שלאחר כ' יום כי אחרי ההשלמה של נזירות ק' יגלח ויביא קרבנותיו של ק' ושל נזיר שלאחר כ'. או לאידך פי' יגלח אחר נזירות שלאחר כ' ויביא קרבן ויגלח שנית אחר השלמת הק' אבל הכא אי חייל נזיר עולם מיד שוב לא יגלח לעולם. ומיירי כגון דאמר ומעכשיו נזיר לעולם דאותו אינו מגלח לעולם. אבל נזיר עולם מיקיל בתער. למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה לעיל בפ"ק. ואת"ל כיון דאפשר לאתשולי חיילא. כלומר לא תמנע נזיר לעולם מלחול לאלתר משום בטול נזירות שלאחר אנזיר דלאחר כ' ולא הוי הפסק כלל. וה"ה דהוי מצי למבעי הריני נזיר עולם לאחר כ' יום ומעכשיו נזיר סתם דמצי נמי

כ' דכיון דאפשר לאיתשולי על נזיר שלאחר כ' אמרי' כשאמר ומעכשיו נזיר לעולם היה בדעתו שיחול מיד ועל נזירות שלאחר לאתשולי אנזיר עולם: אמר כמשה בז' באדר מהו. מי אמרינן דהוי קבלת נזירות דמסתמא ביום שנפטר משה רבינו

עין משפט נר מצוה

כו א מיי' פ"ד מהל' נזירות הל' ח וע"ש בכ"מ:

כז ב מיי' שם הל"ט וע"ש:

כח ג מיי' שם הלכה ו ז:

כט ד ה מיי' שם הל"ג:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה אמר הריני כמשה בז' באדר וכו' ושוב לא שתה. מלת שתה נמחק ונ"ב שתו יין כצ"ל וכוונתו כהתוס' ד"ה אמר כמשה א"מ: **ב]** ד"ה ר' יוחנן וכו' דכיון דאפילו מנה. נמחקו ונ"ב דאילו מניח את שלו וכו' כצ"ל א"מ: **ג]** תוס' ד"ה מי חיילא וכו' דחזיא. מלת דחזיא נמחק ונ"ב דדמיא כצ"ל א"מ: **ד]** בא"ד בלי הפסק הלכך אסר. מלת אסר נמחק ונ"ב אמרינן כצ"ל: **ה]** בא"ד וה"ה דמצי למבעי נ"ב עי' א"מ: **ו]** בד"ה ואת"ל הכא וכו' חיילא נזיר עולם דמהשתא כצ"ל: **ז]** ד"ה אמר הריני נזיר כשמשון וכו' ואח"כ יתחיל נזירו' שמשון וידחה. מלת וידחה נמחק ונ"ב מדחל כצ"ל ור"ל דאותן כ' יום יהא מותר ביין וטומאה וגילוח ואחר כ' יתחיל סתם נזירות ל' יום ומדחל הסתם נזירות אח"כ יחול נזירות שמשון וכמ"ש תוס' לעיל ד"ה בעי רבא ובד"ה חדא מגו חדא א"מ: **ח]** בא"ד ואח"כ יפסיק נזירות זה כצ"ל: **ט]** בא"ד ויתחיל נזירות שמשון דלא קפיד אפי' אהפסקת. תיבות אפי' אהפסקת נמחקו ונ"ב אגילוח בהפסקת כצ"ל ור"ל דלאחר כ' ימים יקיים סתם נזירות דהיינו עוד י' ימים באיסור יין וטומאה רק שלא יגלח בסוף ואח"כ דהיינו אחר אותן י' ימים יתחיל נזירות שמשון. ואע"ג דאינו יכול לקיים מצות גילוח בסוף נזירות שלו מ"מ אינו קפיד על זה אלא מה שיוכל לקיים מקיים ודו"ק א"מ: **י]** בא"ד אבל לא מצי למיבעי היכא דאמר הריני נזיר סתם כצ"ל: **כ]** ד"ה פשוט מיהא קמייתא וכו' כשפוסק מניינו והניח תי' והניח נמחק ונ"ב ומניח כצ"ל: **ל]** בא"ד לא היה סותר מנין של עצמו שהרי השלים מנין של עצמו לגמרי כצ"ל א"מ:

פי' הרא"ש (המשך)

כ' ילך אצל חכם ויתיר לו והרי הוא כאילו קיים אמר הריני נזיר שמשון לאחר כ' יום ומעכשיו נזיר סתם מהו מי אמרי' יתחיל למנות מעכשיו נזיר סתם ולאחר כ' יפסיק נזירותו ויתחיל נזיר שמשון ולא יגלח לעולם או דלמא כיון דאינו יכול להשלים נזירותו וגם אין שאלה לנזיר שמשון כדאיתא פ' בתרא דמכות לא חיילא עלי' כלל נזיר של ל' יום. וי"מ הריני נזיר לאחר כ' יום ומעכשיו נזיר עולם דדינו דהכביד שערו מיקיל בתער ומביא ג' בהמות מי חיילי. את"ל דבין נזיר מרובה בין נזיר מועטת חיילי. וכי מטו כ' יום מפסיק. שאני התם דלא הוי הפסק כולי האי דדומה הוא לנזיר א' דבני חדא בקתא אינון. אבל הכא אי חייל מהשתא נזיר עולם כיון דנזיר [עולם] אינו כיוצא בו כלל הוי הפסק א): כולי דדומה הוא לנזיר א' הילכך לא חייל נזיר עולם עד אחר שישלים נזירותו שלאחר כ' יום או דלמא אפ"ה חייל מהשתא וכי מטו כ' יום יפסיק וימנה נזירותו ויגלח ויחזיר לנזיר עולם כיון דאפשר לאתשולי'

א) נראה דצ"ל הוי הפסק הילכך לא חייל נזיר עולם וכו' וכ"ה בתוס' ד"ה מי חיילא.